

**Національна рада з відновлення України
від наслідків війни**

**Проект Плану відновлення
України**

Матеріали робочої групи «Права людини»

Липень 2022

Зміст

Основні проблеми, які необхідно вирішити в рамках Плану відновлення за напрямом: Права людини.....	2
Вплив війни на визначену сферу аналізу:	4
Цілі, завдання, етапи Плану відновлення за напрямом I	7
“Захист прав осіб, постраждалих внаслідок збройної агресії проти України”	7
Опис завдань за напрямом I	10
Цілі, завдання, етапи Плану відновлення за напрямом II	14
«Захист прав внутрішньо переміщених осіб та мешканців тимчасово окупованих територій».....	14
Опис завдань за напрямом II.....	16
Список загальнонаціональних проєктів (до Напрямку II Цілі 1 Завдання 4)	22
Цілі, завдання, етапи Плану відновлення за напрямом III.....	23
“Посилення інституційної спроможності Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини”.....	23
Завдання за напрямком III.....	25
Цілі, завдання, етапи Плану відновлення за напрямом IV	28
“Забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидія дискримінації. Захист прав національних меншин і корінних народів”	28
Завдання за напрямком IV.....	31
Цілі, завдання, етапи Плану відновлення за напрямом V.....	34
“Захист основоположних свобод та підвищення обізнаності в сфері прав людини”	34
Заходи за напрямком V.....	37
Необхідне нормативно-правове забезпечення	41
Поточний стан реалізації програмних документів у сфері “Права людини”.....	46

ПЛАН ВІДНОВЛЕННЯ

Робоча група «Права людини»

Основні проблеми, які необхідно вирішити в рамках Плану відновлення за напрямом: Права людини

Більше восьми років триває збройна агресія російської федерації (рф) проти України, яка спричинила значну шкоду як країні в цілому, так і безпосередньо її громадянам. Втім, в національному законодавстві досі немає визначення, кого вважати постраждалими від збройного конфлікту, який наразі триває. Визначення цього поняття є принципово важливим для запровадження інструментів захисту та відновлення прав таких осіб.

Одним з наслідків війни росії проти України є нова хвиля внутрішнього переміщення в межах території України. До 24.02.2022 в Єдиній інформаційній базі ВПО обліковувалося 1 470 072 ВПО. Станом на 20.06.2022 кількість зареєстрованих ВПО сягає 4 253 379 осіб. За оцінками Міжнародної організації з міграції (МОМ) кількість осіб, які зазнали внутрішнього переміщення, більше 6,275 млн осіб. Попри попередній досвід впровадження державної політики щодо внутрішнього переміщення, в Україні практично відсутня система оцінки потреб ВПО за новим місцем проживання в приймаючих громадах. Водночас, в червні 2022 року активізувався процес повернення ВПО на покинуті місця проживання.

Як зазначено у звіті Управління Верховного комісара ООН з прав людини “Вплив на права людини в Україні збройної агресії Російської Федерації” (24 лютого – 15 травня 2022 року), переміщення непропорційно вплинуло на жінок, дітей, людей похилого віку, осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп. Зокрема, оскільки багато чоловіків та жінок приєдналися до українських збройних сил, їхні діти часто залишаються з родичами, які здійснюють фактичне піклування про дітей. Водночас, кількість

чоловіків, які служать, значно зросла, а тому жінки, в тому числі з числа ВПО, зараз самостійно несуть відповідальність за піклування про дітей та інших членів сім'ї, які потребують догляду. Виникають нові гендерні диспропорції та виклики. Під час збройного конфлікту Уповноважений Верховної Ради України з прав людини грає особливо важливу роль, особливо в питаннях, які стосуються захисту прав військовополонених. Водночас, інституція Уповноваженого потребує суттєвого посилення для реалізації повноважень, визначених законодавством України. Призначення нового Уповноваженого на початку липня 2022 року створює можливості для перезавантаження інституції, проведення комплексного перегляду/побудови системи функціонування інституції, розробку та внесення необхідних законодавчих змін.

Війна посилює вразливість і до того вразливих груп населення, а недосконалість механізмів оскарження випадків порушень їхніх прав, зокрема, дискримінації, поглиблює нерівність та виключає можливість відновлення прав для певних груп населення (насамперед це стосується ромів, осіб з інвалідністю, осіб похилого віку, мешканців тимчасово окупованих територій тощо). У 2021 році Уповноважений Верховної Ради з прав людини отримав 463 повідомлення про порушення права на рівність та захист від дискримінації, за ознаками: інвалідності, стану здоров'я, етнічного (національного) походження, статі, сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності, раси та кольору шкіри, релігійних переконань.

Військові дії непропорційно негативно вплинули на різні групи населення, в тому числі представників національних меншин та корінних народів України, які проживали на тимчасово окупованій території України та на територіях, які наразі контролюються армією РФ. Зокрема, відбувається руйнування культових споруд (зокрема, знищені синагоги в Маріуполі, Харкові). Водночас, масове внутрішнє переміщення і виїзд за кордон як українців, так і представників національних меншин суттєво впливає на етнічну самобутність різних регіонів, а особливо тих, на території яких ведуться активні бойові дії. На тимчасово окупованій території Криму продовжується практика незаконного переслідування окупаційною владою кримських татар.

Вторгнення РФ загострило відмінності у становищі жінок і чоловіків, зокрема, у прийнятті рішень, непропорційно посилило навантаження на жінок у суспільному житті та особливо у приватному житті, посилило вразливість до гендерно обумовленого насильства, також гострою є проблема становища осіб, позбавлених свободи внаслідок збройної агресії російської федерації проти України.

Сексуальне насильство, пов'язане з конфліктом (СНПК), зокрема, на тимчасово окупованих територіях, охопило велику кількість людей, більшість з яких жінки і дівчата, вплинуло як на їх рідних і близьких, так і на все суспільство в цілому.

Через військову агресію РФ виникла загроза використання відкритих даних та інформації у якості інструменту для підризу системи безпеки та захисту територіальної цілісності України. В результаті доступ до інформації був суттєво обмежений і для громадян України.

Крім того, необхідна та ургентна інформації щодо небезпеки, евакуації тощо поширювалась не завжди у спосіб, що враховував потреби та особливості маломобільних груп населення, зокрема, людей з інвалідністю, похилого віку тощо (як змістовно так і за форматом поширення).

Вплив війни на визначену сферу аналізу:	
1) Ключові виклики (узагальнено для визначеної сфери)	<ul style="list-style-type: none"> - масові порушення основних прав людини, в першу чергу, права на життя, фізичну цілісність, свободу і особисту недоторканність, свободу пересування, заборону тортур та примусової праці, права на приватність, соціальний і міжнародний порядок; - складнощі із фіксацією порушень прав людини на тимчасово окупованій території України; - відсутність загального підходу до визначення категорій осіб, які постраждали внаслідок збройної агресії проти України; - фрагментарність і несистемність правового регулювання захисту та відновлення прав різних груп осіб, які постраждали внаслідок збройної агресії проти України, в тому числі постраждалих від СНПК; - значне збільшення кількості ВПО; - значна кількість мешканців тимчасово окупованої території у зв'язку із бойовими діями позбавлена можливості виїхати на підконтрольну уряду України територію та реалізувати свої права, отримати необхідні послуги;

	<ul style="list-style-type: none"> - мешканці тимчасово окупованої території стають жертвами воєнних злочинів, зокрема, депортації; - недосконалість та застарілість законодавства, яке регулює діяльність Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, що спричиняє потенційну політичну залежність інституції, знижує її ефективність та уможливорює політичний тиск; - неефективність наявних правових механізмів запобігання та протидії дискримінації, притягнення до відповідальності за дискримінацію; - обмежені можливості спеціальних служб підтримки з надання допомоги постраждалим від насильства (внаслідок переорієнтації роботи закладів, які надавали допомогу постраждалим від гендерно-зумовленого насильства, зокрема домашнього, на допомогу ВПО; руйнування частини закладів внаслідок ворожих обстрілів; міграції частини персоналу); - незбалансоване обмеження права на доступ до публічної інформації в умовах воєнного стану; - недоступність інформаційного простору для осіб з інвалідністю; - низький рівень обізнаності громадян щодо інструментів захисту прав людини і основоположних свобод; - поширення російських нарративів, які загрожують міжнаціональному порозумінню в українському суспільстві, єдності та соціальної стійкості українського суспільства, та спрямовані на виникнення конфліктів.
2) Ключові можливості (узагальнено для визначеної сфери)	<ul style="list-style-type: none"> - готовність міжнародних партнерів долучатися до надання підтримки та необхідної допомоги постраждалим внаслідок збройної агресії РФ, посилення спроможностей державних інституцій та громадянського суспільства, які працюють для забезпечення прав людини в Україні; - задіяння ресурсу ВПО з урахуванням гендерних та вікових характеристик для розвитку приймаючих громад

	<ul style="list-style-type: none"> - вироблення нової системи інтеграції та захисту прав внутрішньо переміщених осіб, захисту та забезпечення прав, порушення яких спричинено активною фазою бойових дій РФ проти України; - призначення нового Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини дає можливість провести перезавантаження інституції, комплексний перегляд/побудову системи функціонування інституції з широким колом партнерів, що готові до співпраці; - створення механізмів для вирішення проблем, які призводять до системної дискримінації; - приведення законодавства в сфері доступу до публічної інформації та інших сфер у відповідність до вимог ЄС; - розвиток цифрових технологій і інших сучасних можливостей комунікації, які будуть корисні в сфері захисту прав людини.
<p>3) Ключові обмеження (узагальнено для визначеної сфери)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - тривалість збройної агресії, можливість її подальшої ескалації - слабкість інститутів в умовах збройного конфлікту; - існуючі стереотипи; - недостатність фінансових та людських ресурсів; - відсутність пріоритетизації питання захисту прав людини під час воєнного стану; - подальше звуження прав людини в інтересах забезпечення національної безпеки.

**Цілі, завдання, етапи Плану відновлення за напрямом І
“Захист прав осіб, постраждалих внаслідок збройної агресії проти України”**

	Етап 1: червень 2022 року – кінець 2022 року	Етап 2: січень 2023 року – грудень 2025 року	Етап 3: січень 2026 року – грудень 2032 року
Опис проблеми 1. <i>Відсутній загальний підхід до визначення поняття “особа, що постраждала внаслідок збройної агресії рф проти України” (постраждала від війни), не визначені категорії постраждалих з урахуванням порушених прав й відповідні механізми їх соціального і правового захисту, відновлення їх прав. Це призводить до неналежного захисту прав осіб, які постраждали внаслідок збройної агресії проти України, а також унеможливорює формування цілісної державної політики відносно тих осіб, які зазнали шкоди в ході збройного конфлікту</i>			
Ціль, яку необхідно досягти для вирішення проблеми на кожному етапі	1. Розробити загальний підхід до визначення категорій осіб, які є постраждалими від збройної агресії рф проти України, а також єдиний підхід до визначення механізму забезпечення їхніх прав і свобод	2. Запровадити механізм реалізації права осіб, що постраждали внаслідок збройної агресії рф проти України, забезпечити ефективний соціальний та правовий захист постраждалих	3. Визнати та вшанувати пам’ять осіб, що постраждали внаслідок збройної агресії рф проти України
Термін виконання в межах етапу	грудень 2022	Грудень 2025	Грудень 2028
Ризики досягнення цілі	складність формування переліку категорій, ризик “конкуренції жертв”	неспроможність забезпечити повноцінні гарантії для всіх осіб, які постраждали внаслідок	обрання коректних та прийнятних форм вшанування пам’яті

	Етап 1: червень 2022 року – кінець 2022 року	Етап 2: січень 2023 року – грудень 2025 року	Етап 3: січень 2026 року – грудень 2032 року
		збройної агресії проти України	
Вимірюваний показник досягнення цілі	визначено категорії осіб, що постраждали внаслідок збройної агресії.	нормативно визначені механізми соціального та правового захисту постраждалих осіб.	прийнята та реалізується національна програма визнання та вшанування пам'яті осіб, що постраждали внаслідок збройної агресії
Загальний розмір потреби у фінансових ресурсах для досягнення цілі	Не потребує додаткових фінансових ресурсів	Буде визначено після здійснення необхідних розрахунків	Буде визначено після здійснення необхідних розрахунків
Зв'язок цілі з іншими напрямками	Юстиція	Соціальний захист, юстиція	Культура та інформаційна політика
<p>Опис проблеми 2. <i>Окремі категорії осіб, які постраждали внаслідок збройної агресії проти України, отримують статус потерпілих у відповідних кримінальних провадженнях щодо вчинення відносно них воєнних злочинів та злочинів проти людяності. Постраждали від збройної агресії проти України зазнають повторної (вторинної) травматизації, коли вимушені повідомляти деталі вчиненого стосовно них злочину для проведення належного їх розслідування. Також відсутній ефективний механізм взаємодії усіх суб'єктів та надання комплексної допомоги постраждалим.</i></p>			
Ціль, яку необхідно досягти для вирішення проблеми на кожному етапі	4. Створити умови для зниження вторинної травматизації постраждалих	5. Запровадити програми комплексної психологічної, медичної, соціальної реабілітації та правової допомоги особам, постраждалим	

	Етап 1: червень 2022 року – кінець 2022 року	Етап 2: січень 2023 року – грудень 2025 року	Етап 3: січень 2026 року – грудень 2032 року
	від воєнних злочинів та злочинів проти людяності	внаслідок збройної агресії проти України, зокрема, постраждалим від СНПК	
Термін виконання в межах етапу	грудень 2022	грудень 2026	
Ризики досягнення цілі	складність зміни практики досудового та судового розслідування	відсутність чи невелика кількість звернень через відсутність розуміння необхідності проходити реабілітацію	
Вимірюваний показник досягнення цілі	нормативно-правові акти щодо порядку взаємодії суб'єктів у сфері захисту прав постраждалих від збройної агресії проти України; про методологію досудового та судового розслідування справ сексуального насильства пов'язаного з конфліктом з урахуванням особливостей доказування та забезпечення конфіденційності постраждалих	послугами з психологічної, медичної, соціальної реабілітації охоплено 100% осіб, постраждалих внаслідок збройної агресії проти України.	
Загальний розмір потреби у фінансових ресурсах для досягнення цілі	не потребує додаткових фінансових ресурсів	Буде визначено після здійснення необхідних розрахунків	
Зв'язок цілі з іншими напрямами	Юстиція	Соціальний захист, Охорона здоров'я	

Опис завдань за напрямом I

п/п	Опис завдання по досягненню цілі	Граничний термін виконання завдання	Залежність завдання від завдань інших напрямів, сфер, проблем
Ціль 1. Розробити загальний підхід до визначення категорій осіб, які є постраждалими від збройної агресії проти України			
Етап 1: червень 2022 року – кінець 2022 року			
1	Вивчення релевантного досвіду, в тому числі міжнародного, визначення категорій осіб, які постраждали внаслідок збройної агресії проти України.	серпень 2022	
2	Проведення аудиту чинного національного законодавства з метою визначення категорій постраждалих осіб, які отримують захист і допомогу від держави	вересень 2022	
3	Напрацювання механізму збору даних про окремі категорії осіб, які постраждали від збройної агресії з урахуванням гендерно-вікового аспекту	жовтень 2022	
4	Проведення моніторингу наявних потреб осіб постраждалих від збройної агресії проти України, з урахуванням гендерно-вікового аспекту	листопад 2022	
5	Розробка концепції визначення категорій осіб, постраждалих внаслідок збройної агресії проти України, а також шляхів відновлення та захисту їхніх прав	грудень 2022	
Ціль 2. Запровадити механізм реалізації прав осіб, що постраждали внаслідок збройної агресії проти України, забезпечити ефективний соціальний та правовий захист постраждалих			
Етап 2: січень 2023 року – грудень 2025 року			
1	Розробка та прийняття нормативних актів, що визначають категорії осіб, які постраждали внаслідок збройної агресії проти України, особливості	червень 2023	

п/п	Опис завдання по досягненню цілі	Граничний термін виконання завдання	Залежність завдання від завдань інших напрямів, сфер, проблем
	їхнього соціального та правового захисту (зокрема, тих, які потребують триваючої підтримки з боку держави), формування бази даних (реєстру) таких осіб		
2	Реалізація інформаційної кампанії, направленої на роз'яснення особам, постраждалим внаслідок збройної агресії проти України, їхніх прав, гарантій та механізму їх реалізації тощо	червень 2023	
3	Створення міжнародного фонду, що акумулюватиме добровільні внески міжнародних партнерів на виплату відшкодування немайнової шкоди постраждалим особам	червень 2023	
Ціль 3. Визнати та вшанувати пам'ять осіб, що постраждали внаслідок збройної агресії			
Етап 3: січень 2026 року – грудень 2032 року			
1	Розробка та прийняття національної програми визнання та вшанування пам'яті осіб, що постраждали внаслідок збройної агресії	грудень 2026	
2	Реалізація заходів з вшанування пам'яті осіб, що постраждали внаслідок збройної агресії проти України	грудень 2032	
Ціль 4. Створити умови для зниження вторинної травматизації постраждалих від воєнних злочинів та злочинів проти людяності			
Етап 1: червень 2022 року – кінець 2022 року			
1	Проведення мультидисциплінарних навчань з питань взаємодії суб'єктів у сфері захисту прав постраждалих від агресії проти України з метою	вересень 2022	

п/п	Опис завдання по досягненню цілі	Граничний термін виконання завдання	Залежність завдання від завдань інших напрямів, сфер, проблем
	уникнення повторної травматизації постраждалих та ефективного і швидкого реагування по різних категоріях злочинів, зокрема сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом.		
2	Створення робочої групи із числа представників МВС, МОЗ, Мінсоцполітики, ДПС, МОУ, СБУ, прокуратури, Національної поліції України, КЦ БПД, адвокатури та судової гілки влади тощо по розробці порядку взаємодії суб'єктів у сфері захисту прав постраждалих від збройної агресії проти України з метою уникнення повторної травматизації постраждалих та ефективного і швидкого реагування по різних категоріях злочинів, зокрема сексуального насильства пов'язаного з конфліктом	вересень 2022	
3	Розробка порядку взаємодії суб'єктів у сфері захисту прав постраждалих від збройної агресії проти України з метою уникнення повторної травматизації постраждалих та ефективного і швидкого реагування по різних категоріях злочинів, зокрема сексуального насильства пов'язаного з конфліктом	жовтень 2022	
4	Затвердження нормативно-правового акту про порядок взаємодії суб'єктів у сфері захисту прав постраждалих від збройної агресії проти України	грудень 2022	
5	Створення робочої групи із числа представників МВС, прокуратури, КЦ БПД, адвокатури та судової гілки влади щодо розробки методики/рекомендацій до досудового та судового розслідування справ сексуального насильства пов'язаного з конфліктом з урахуванням	грудень 2022	

п/п	Опис завдання по досягненню цілі	Граничний термін виконання завдання	Залежність завдання від завдань інших напрямів, сфер, проблем
	особливостей доказування та забезпечення конфіденційності постраждалих		
6	Розробка та затвердження рекомендації/методики для впровадження окремих підходів до досудового та судового розслідування справ сексуального насильства пов'язаного з конфліктом з урахуванням особливостей доказування та забезпечення конфіденційності постраждалих	грудень 2022	
Ціль 5. Запровадити програми психологічної, медичної реабілітації та правової допомоги особам, постраждалим внаслідок збройної агресії проти України			
Етап 2: січень 2023 року – грудень 2025 року			
1	Розробка проекту Закону про соціальний захист та реабілітацію притулки/центри для (у тому числі надання психологічної, медичної реабілітації) осіб, постраждалих внаслідок збройної агресії проти України	лютий 2023	
2	Розробка та затвердження рекомендації/методики надання психологічної, медичної реабілітації особам, постраждалим внаслідок збройної агресії проти України	червень 2023	
3	Проведення мультидисциплінарних навчань та підготовка фахівців з надання психологічної, медичної реабілітації особам, постраждалим внаслідок збройної агресії проти України	червень 2023	

Цілі, завдання, етапи Плану відновлення за напрямом II
«Захист прав внутрішньо переміщених осіб та мешканців тимчасово окупованих територій»

	Етап 1: червень 2022 року – кінець 2022 року	Етап 2: січень 2023 року – грудень 2025 року	Етап 3: січень 2026 року – грудень 2032 року
Опис проблеми 1. <i>Державна політика в сфері гарантування та захисту прав ВПО не в повній мірі відповідає їхнім потребам</i>			
Ціль, яку необхідно досягти для вирішення проблеми на кожному етапі	1.Вдосконалити механізм оцінки потреб ВПО задля оперативного реагування та надання послуг в приймаючих громадах	2.Забезпечити формування державної політики в сфері гарантування та захисту прав ВПО на підставі систематичного аналізу потреб ВПО	
Термін виконання в межах етапу	Грудень 2022 року	червень 2023 року	
Ризики досягнення цілі	неприйняття змін до законів та підзаконних актів	неприйняття змін до законів та підзаконних актів	
Вимірюваний показник досягнення цілі	Затверджено механізм оцінки потреб ВПО	На підставі попередньої оцінки потреб ВПО формується державна політика та вносяться зміни до нормативно-правових актів в сфері захисту та забезпечення прав ВПО	

Загальний розмір потреби у фінансових ресурсах для досягнення цілі	Буде визначено після здійснення необхідних розрахунків		
Зв'язок цілі з іншими напрямками	Повернення громадян		
Опис проблеми 2. Відсутність доступу у мешканців окупованої території до реалізації їхніх прав та отримання послуг			
Ціль, яку необхідно досягти для вирішення проблеми на кожному етапі	3.Забезпечити можливість віддаленого (дистанційного) доступу до отримання послуг та реалізації прав	4. Розробити концептуальні підходи до гарантування та відновлення прав людини, порушених у зв'язку із окупацією, та запровадити прозорі та прості механізми використання документів, які були отримані мешканцями тимчасово окупованої території	
Термін виконання	грудень 2022	грудень 2025	
Ризики досягнення цілі	обмеження роботи зв'язку на тимчасово окупованих територіях	складнощі із доступом до окупованих територій	
Вимірюваний показник досягнення цілі	Запроваджено комунікаційну платформу з мешканцями	Прийнята Концепція гарантування та відновлення прав людини,	

	тимчасово окупованих територій	порушених у зв'язку із окупацією; напрацьовані та затверджені галузеві процедури конвалідації документів, виданих на окупованих територіях	
Загальний розмір потреби у фінансових ресурсах для досягнення цілі	Буде визначено після здійснення необхідних розрахунків	Буде визначено після здійснення необхідних розрахунків	
Зв'язок цілі з іншими напрямками	Соціальна політика, Економічна політика, Повернення громадян, Діджиталізація	Соціальна політика, Економічна політика, Повернення громадян, Діджиталізація	

Опис завдань за напрямом II

п/п	Опис завдання по досягненню цілі	Граничний термін виконання завдання	Залежність завдання від завдань інших напрямів, сфер, проблем
	Ціль 1. Вдосконалити механізм оцінки потреб ВПО задля оперативного реагування та надання послуг в приймаючих громадах		

Етап 1: червень 2022 року – кінець 2022 року			
1	Проведення дослідження каналів, способів комунікації питань, які стосуються реалізації прав ВПО та доступу до життєво важливих послуг	Грудень 2022 року	
2	Проведення аналізу законодавства з метою виявлення тих норм, які унеможливають реалізацію прав або доступ до послуг без попередньої реєстрації в якості ВПО	Грудень 2022 року	
3	Отримання методологічних рекомендацій від стейкхолдерів та партнерів і визначення оптимального механізму проведення оцінки потреб ВПО, які можуть бути запроваджені, у тому числі на місцевому рівні у приймаючих громадах	Грудень 2022 року	
4	Розробка механізму оцінки потреб ВПО	Грудень 2022 року	
5	Розробка методичних рекомендацій щодо порядку проведення оцінки потреб і визначення шляхів їх задоволення	Грудень 2022 року	
Ціль 2. Забезпечити формування державної політики в сфері гарантування та захисту прав ВПО на підставі систематичного аналізу потреб ВПО			
Етап 2: січень 2023 року – грудень 2025 року			

1	Перегляд Стратегії інтеграції ВПО та операційного плану до неї з урахуванням докорінної зміни обставин після 24 лютого 2022 р.	Грудень 2023 р.	
2	Запровадження в ЦОВВ, облдержадміністраціях, ОМС системи посад уповноважених з питань інтеграції внутрішньо переміщених осіб.	Січень 2023 р.	
3	Внесення змін до законодавства України з питань захисту прав внутрішньо переміщених осіб, враховуючи наслідки збройної агресії РФ проти України, у тому числі з метою доступу до реалізації їх прав без необхідності отримання довідки ВПО	Грудень 2023 р.	

п/п	Опис завдання по досягненню цілі	Граничний термін виконання завдання	Залежність завдання від завдань інших напрямів, сфер, проблем
Ціль 3. Забезпечити можливість віддаленого (дистанційного) доступу до отримання послуг та реалізації прав			
Етап 1: червень 2022 року – кінець 2022 року			
1	Запровадження можливості доступу мешканців тимчасово окупованої території до адміністративних сервісів (зокрема, реєстрації шлюбу, реєстрації народження дитини та інших) через онлайн сервіс державних послуг	грудень 2022 року	

2	Забезпечення можливості подачі документів онлайн (дистанційно) для вступу та вступу до закладів професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти для мешканців тимчасово окупованої території	грудень 2022 року	
3	Визначення закладів освіти, які забезпечують дистанційне навчання учнів, які перебувають на тимчасово окупованій території України	грудень 2022 року	
4	Забезпечення надання медичних послуг мешканцям тимчасово окупованих територій шляхом використання телемедицини	грудень 2022 року	
Ціль 4. Розробити концептуальні підходи до гарантування та відновлення прав людини, порушених у зв'язку із окупацією, та запровадити прозорі та прості механізми використання документів, які були отримані мешканцями тимчасово окупованої території			
Етап 2: січень 2023 року – грудень 2025 року			
1	Визначення підходів до використання інформації з документів, виданих на тимчасово окупованій території України та процедур верифікації цієї інформації	червень 2023 року	
3	Запровадження адміністративної процедури реєстрації актів цивільного стану, що відбулися на тимчасово окупованій території України	червень 2023 року	

4	Визначення підходів держави щодо процедур підтвердження правочинів, які відбулися на тимчасово окупованій території України	грудень 2024 року	
5	Визначення засад повернення законним власникам майна, незаконно відчуженого в період збройного конфлікту, у разі можливості такого повернення, а також визначення статусу майна громадян України, яке було правомірно набуто ними під час тимчасової окупації і не було зареєстровано належним чином відповідно до законодавства України	грудень 2023	
6	Визначення механізму виконання майнових (боргових) зобов'язань, що виникли на тимчасово окупованих територіях України або пов'язані із тимчасовою окупацією	грудень 2023	
7	Запровадження ефективного механізму відновлення досудових, судових та виконавчих проваджень у кримінальних провадженнях, матеріали яких залишилися на тимчасово окупованих територіях, та механізму вирішення справ, у разі неможливості їх відновлення	грудень 2023	
8	Визначення процедур перегляду цивільних, кримінальних та адміністративних проваджень, які розглядалися органами окупаційної влади під час окупації.	грудень 2023	
9	Визначення статусу осіб в місцях несвободи на тимчасово окупованих територіях на момент відновлення Україною ефективного контролю над тимчасово окупованими	грудень 2023	

	територіями, а також визначення механізму перегляду обраних запобіжних заходів та вироків особам, що утримуються в слідчих ізоляторах, установах виконання покарань та інших місцях несвободи на тимчасово окупованих територіях.		
10	Визначення механізму повернення громадян України з місць несвободи на тимчасово окупованій території України і території Російської Федерації, куди їх було незаконно переміщено з окупованих територій в період збройного конфлікту, та визначення їх статусу, підстав перебування в місцях несвободи, в тому числі, відбування покарання	грудень 2023	
11	Врегулювання питання перебування іноземців, осіб без громадянства, які перемістилися на тимчасово окуповані території після початку збройного конфлікту і які не мають законних підстав перебувати на території України	грудень 2023	

Список загальнонаціональних проєктів (до Напрямку II Цілі 1 Завдання 4)

Опис проєкту	Обґрунтування необхідності проєкту	Якісні показники виконання проєкту	Економічний ефект (вплив на ВВП, бюджет, зайнятість тощо)	Головний відповідальний орган державної влади	Орієнтовна потреба у фінансуванні (млн. грн)	Пропоновані джерела фінансування	Необхідне нормативно-правове забезпечення	Суміжна сфера регулювання права ЄС (загальний коментар)
Система оцінки потреб ВПО	Отримання актуальних і достовірних узагальнених даних для використання їх при формуванні та реалізації державної політики на національному та місцевому рівнях	Затверджено механізм оцінки потреб ВПО	Оптимізація витрат на надання допомоги та підтримки ВПО через індивідуалізацію її надання на основі аналізу потреб ВПО	Мінреінтеграції	3,5 млн грн (попередня орієнтовна вартість опрацювання та створення технічного завдання та визначення архітектури та іншого функціоналу (рішень), необхідного для запуску платформи)	джерела, не заборонені законодавством (кошти міжнародних партнерів)	Підлягає розробленню	Суміжно з політикою ЄС, яка реалізується для управління сферами міграції, притулку, інтеграції, кордоном

**Цілі, завдання, етапи Плану відновлення за напрямом III
“Посилення інституційної спроможності Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини”**

	Етап 1: червень 2022 року – кінець 2022 року	Етап 2: січень 2023 року – грудень 2025 року	Етап 3: січень 2026 року – грудень 2032 року
Опис проблеми. <i>Послаблення інституту Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у зв'язку з відсутністю необхідних гарантій незалежності від політичного впливу, а також застарілістю правового регулювання діяльності Уповноваженого</i>			
Ціль яку необхідно досягти для вирішення проблеми на кожному етапі	1. Сформувані бачення щодо напрямків діяльності Офісу Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини на основі аналізу та незалежної оцінки	2. Посилити законодавчі гарантії незалежності Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та запровадити ефективні механізми підтримки діяльності	3. Забезпечити інституційну спроможність інституту Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
Термін виконання в межах етапу	Грудень 2022 року	Грудень 2023 року	Грудень 2027
Ризики досягнення цілі	фокус на діяльності, пов'язаній із збройним конфліктом	неприйняття відповідних законодавчих актів	неприйняття відповідних законодавчих актів

	Етап 1: червень 2022 року – кінець 2022 року	Етап 2: січень 2023 року – грудень 2025 року	Етап 3: січень 2026 року – грудень 2032 року
Вимірюваний показник досягнення цілі	<p>1. Проведено незалежний аудит (оцінку діяльності)</p> <p>2. Сформовано і оприлюднено стратегічне бачення діяльності інституції</p>	<p>1. Законодавство щодо діяльності Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини оновлено відповідно до вимог сучасності і відповідає міжнародним та європейським стандартам</p> <p>2. Створені та функціонують консультативні, дорадчі та координаційні органи</p> <p>3. Модель Омбудсман+ інтегрована в діяльність інституції</p>	Під час акредитації підтверджено статус А
Загальний розмір потреби у фінансових ресурсах для досягнення цілі	Буде визначено після здійснення необхідних розрахунків	Буде визначено після здійснення необхідних розрахунків	Буде визначено після здійснення необхідних розрахунків
Зв'язок цілі з іншими напрямами	Євроінтеграція	Євроінтеграція	Євроінтеграція

Завдання за напрямком III

п/п	Опис завдання по досягненню цілі	Граничний термін виконання завдання	Залежність завдання від завдань інших напрямів, сфер, проблем
Ціль 1. Сформувати бачення щодо напрямків діяльності Офісу Уповноваженого на основі аналізу та незалежної оцінки			
Етап 1: червень 2022 року – кінець 2022 року			
1	Проведення незалежного аудиту діяльності Уповноваженого ВР з прав людини у 2020-2022 роках та формування baseline для початку нової каденції Уповноваженого	грудень 2022	
2	Розробка та оприлюднення Стратегії діяльності офісу Уповноваженого ВР з прав людини по ключових напрямках діяльності з урахуванням рекомендації громадського моніторингу, рекомендацій міжнародних організацій, в тому числі, на період воєнного та післявоєнного стану	грудень 2022	
3	Проведення широких публічних консультацій з правозахисними організаціями, міжнародними партнерами стосовно необхідних змін до повноважень Уповноваженого ВР з прав людини, зокрема, щодо ролі Уповноваженого в умовах воєнного стану, а також співпраці з іншими інститутами контролю за дотримання прав людини.	грудень 2022	

п/п	Опис завдання по досягненню цілі	Граничний термін	Залежність завдання від завдань інших
-----	----------------------------------	------------------	---------------------------------------

		виконання завдання	напрямів, сфер, проблем
Ціль 2. Посилити законодавчі гарантії незалежності Уповноваженого ВР з прав людини та запровадити ефективні механізми підтримки діяльності			
Етап 2: січень 2023 року – грудень 2025 року			
1	Розробка та внесення змін до Закону України “Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини”, а також інших актів законодавства з урахуванням проведеного аудиту та результатів консультацій із правозахисними організаціями, міжнародними партнерами, в тому числі, стосовно процедури відбору та обрання Уповноваженого	червень 2023	
2	Створення можливості залучення експертів та громадських експертів з моніторингу до імплементації тематичних мандатів Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини	червень 2023	
3	Створення експертної консультативної ради при Уповноваженому Верховної Ради України з прав людини для надання експертної підтримки для реагування Уповноваженого на системні порушення прав людини, визначено склад та регламент роботи	червень 2023	
4	Створення механізму координації донорів при офісі Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини	червень 2023	
5	Посилення роботи НПМ, передбачення алгоритмів залучення до цього процесу незалежних українських та міжнародних правозахисних організацій, регіональних суб’єктів громадського контролю за дотриманням прав	червень 2023	

6	Посилення залучення громадянського суспільства до імплементації мандатів Уповноваженого (модель Омбудсман+) із забезпеченням функціонування та залучення відповідних регіональних інструментів	червень 2023	
---	--	--------------	--

п/п	Опис завдання по досягненню цілі	Граничний термін виконання завдання	Залежність завдання від завдань інших напрямів, сфер, проблем
Ціль 3. Забезпечити інституційну спроможність інституту Уповноваженого ВР України з прав людини			
Етап 3: січень 2026 року – грудень 2032 року			
1	Запровадження нової конкурсної процедури відбору Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини із залученням експертів правозахисних національних та міжнародних організацій	січень 2026	
2	Розробка та затвердження Стратегії розвитку інституту Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини	червень 2026	

Цілі, завдання, етапи Плану відновлення за напрямом IV

“Забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидія дискримінації. Захист прав національних меншин і корінних народів”

	Етап 1: червень 2022 року – кінець 2022 року	Етап 2: січень 2023 року – грудень 2025 року	Етап 3: січень 2026 року – грудень 2032 року
Опис проблеми 1. <i>Існуюче законодавство не передбачає ефективних механізмів забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у всіх сферах життя суспільства, запобігання та протидії дискримінації щодо всіх захищених ознак. Відсутній зрозумілий і простий інструмент подання скарг на дискримінацію. Законодавство містить норми, які прямо передбачають дискримінацію окремих категорій громадян.</i>			
Ціль яку необхідно досягти для вирішення проблеми на кожному етапі	1. Підвищити ефективність наявних та створити нові правові механізми забезпечення гендерної рівності, запобігання та протидії дискримінації	2. Привести українське законодавство у відповідність до міжнародних стандартів	
Термін виконання в межах етапу	грудень 2022	грудень 2025	
Ризики досягнення цілі	подальша ескалація збройного конфлікту	суспільне несприйняття антидискримінаційних ідей	
Вимірюваний показник досягнення цілі	100% нормативно-правових актів враховують принцип гендерної рівності;	запроваджений інститут реєстрації цивільних партнерств	

	Етап 1: червень 2022 року – кінець 2022 року	Етап 2: січень 2023 року – грудень 2025 року	Етап 3: січень 2026 року – грудень 2032 року
	<p>функціонує проста та прозора процедура повідомлення про факти дискримінації із можливістю перенаправлення до компетентного органу;</p> <p>100% звернень за заявами про дискримінацію, опрацьовуються, аналізуються</p>		
Загальний розмір потреби у фінансових ресурсах для досягнення цілі	Буде визначено після здійснення необхідних розрахунків	Буде визначено після здійснення необхідних розрахунків	
Зв'язок цілі з іншими напрямками	Юстиція, Діджиталізація	Юстиція, Діджиталізація	
<p>Опис проблеми 2. Військові дії непропорційно негативно вплинули на представників національних меншин та корінних народів України, які проживали на тимчасово окупованій території України та на територіях, які наразі контролюються армією РФ. Залишається актуальним оновлення нормативної бази забезпечення прав національних меншин (національних спільнот) України через застарілість, неповноту та декларативність існуючого законодавства</p>			
Ціль яку необхідно досягти для вирішення проблеми на кожному етапі	3. Забезпечити реалізації прав національних меншин та корінних народів України в умовах	4. Створити умови для збереження етнокультурної самобутності	

	Етап 1: червень 2022 року – кінець 2022 року	Етап 2: січень 2023 року – грудень 2025 року	Етап 3: січень 2026 року – грудень 2032 року
	збройної агресії проти України	національних меншин та корінних народів	
Термін виконання в межах етапу	грудень 2022	грудень 2025	
Ризики досягнення цілі	подальша ескалація збройного конфлікту, спроби використання державою-агресором національного чинника для поширення експансії	відсутність ініціативи з впровадження законодавчих змін	
Вимірюваний показник досягнення цілі	реєстр зруйнованих культових споруд представників національних меншин та корінних народів	прийняті програми збереження мовної та культурної самобутності національних меншин та корінних народів України	
Загальний розмір потреби у фінансових ресурсах для досягнення цілі	Буде визначено після здійснення необхідних розрахунків	Буде визначено після здійснення необхідних розрахунків	
Зв'язок цілі з іншими напрямками	Юстиція, Діджиталізація, Культура і інформаційна політика	Юстиція, Діджиталізація,	

	Етап 1: червень 2022 року – кінець 2022 року	Етап 2: січень 2023 року – грудень 2025 року	Етап 3: січень 2026 року – грудень 2032 року
		Культура і інформаційна політика	

Завдання за напрямком IV

п/п	Опис завдання по досягненню цілі	Граничний термін виконання завдання	Залежність завдання від завдань інших напрямів, сфер, проблем
Ціль 1. Підвищити ефективність наявних та створити нові правові механізми забезпечення гендерної рівності, запобігання та протидії дискримінації			
Етап 1: червень 2022 року – кінець 2022 року			
1	Проведення моніторингу наявних правових інструментів реагування та запобігання випадкам дискримінації	грудень 2022	
2	Запровадження нових процедур повідомлення про факти дискримінації із можливістю перенаправлення до компетентного органу	грудень 2022	
3	Запровадження державної системи збору дезагрегованої інформації та аналізу випадків дискримінації для подальшого вироблення необхідних змін політики та НПА	грудень 2022	

4	Внесення змін до законодавства України для запровадження прямої заборони дискримінації за ознакою сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності. Внесення змін до Кримінального кодексу України з метою врахування СОГІ як мотивів вчинення злочинів	грудень 2022	
Ціль 2. Привести українське законодавство у відповідність до міжнародних стандартів			
Етап 2: січень 2023 року – грудень 2025 року			
5	Проведення аналізу законодавчих актів на предмет наявності положень, які створюють умови або сприяють дискримінації за будь-якими ознаками.	березень 2023	
6	Удосконалення механізму моніторингу чинних та таких, що приймають, актів законодавства для виключення можливості невизнання наявності в них дискримінаційних положень	березень 2023	
7	Визначення на законодавчому рівні поняття “мова ворожнечі” та запровадження відповідальності за її використання	червень 2023	
8	Запровадження системного моніторингу проявів мови ворожнечі в Україні та розробка відповідних рекомендацій щодо її виявлення	червень 2023	
9	Внесення змін до Кримінального кодексу України для запровадження криміналізації злочинів ненависті (з мотивів нетерпимості) та розпалювання ворожнечі за низкою ознак, включаючи сексуальну орієнтацію та гендерну ідентичність	червень 2023	
10	Розробка моделі та запровадження інституту зареєстрованого цивільного партнерства	червень 2023	
11	Проведення інформаційних кампаній з недопустимості мови ворожнечі та дискримінації	грудень 2023	

Ціль 3. Забезпечити реалізації прав національних меншин та корінних народів України в умовах збройної агресії проти України			
1	Проведення моніторингу для визначення загрози зникнення окремих культур, представники яких проживали чи проживають на території, де проводяться активні бойові дії (знищені поселення, загинули носії культури).	грудень 2022	
2	Розробка та впровадження системи моніторингу та документування пошкоджених та знищених об'єктів матеріальної культурної спадщини, зокрема національних меншин та корінних народів України (культові будівлі, меморіали, цвинтарі тощо).	грудень 2022	
3	Організація проведення системного моніторингу та документування порушення державою-окупантом прав корінних народів України на тимчасово окупованій території	грудень 2022	
Ціль 4. Створити умови для збереження етнокультурної самобутності національних меншин та корінних народів			
5	Проведення консультацій з представниками національних меншин (спільнот) та експертів міжнародних організацій щодо перегляду законодавчих підходів до забезпечення прав та свобод представників національних меншин в Україні.	березень 2023	
6	Запровадження державної підтримки проектів, направлених на збереження мовної та культурної самобутності національних меншин та корінних народів України	грудень 2023	

Цілі, завдання, етапи Плану відновлення за напрямом V

“Захист основоположних свобод та підвищення обізнаності в сфері прав людини”

	Етап 1: червень 2022 року – кінець 2022 року	Етап 2: січень 2023 року – грудень 2025 року	Етап 3: січень 2026 року – грудень 2032 року
Опис проблеми 1. <i>З початком нової фази збройного конфлікту актуальною проблемою став доступ до інформації, зокрема, публічної. Можна констатувати відсутність балансу між питаннями безпеки та правом на доступ до публічної інформації. Крім того, виявилася недоступною ургентна інформація (про повітряні тривоги, евакуацію тощо) для осіб з порушенням слуху, зору, руховими, когнітивними порушеннями та порушеннями інтелектуального розвитку на всіх його етапах</i>			
Ціль яку необхідно досягти для вирішення проблеми на кожному етапі:	1. Створити передумови для забезпечення ефективного доступу до інформації в умовах збройної агресії проти України	2. Забезпечити функціонування ефективної системи інклюзивного доступу до інформації у відповідності до європейських стандартів	
Термін виконання в межах етапу	грудень 2022	грудень 2032	
Ризики досягнення цілі	продовження активних бойових дій і правового режиму воєнного стану	неналежне програмне забезпечення; відсутність української мови в програмних застосунках - програм читання з екрану, субтитрування; відсутність навичок і практик застосування різних форматів подання інформації	
Вимірюваний показник досягнення цілі	внесено зміни до законодавства	національне законодавство з питань доступу до публічної інформації приведено у відповідність до	

	Етап 1: червень 2022 року – кінець 2022 року	Етап 2: січень 2023 року – грудень 2025 року	Етап 3: січень 2026 року – грудень 2032 року
	<p>гарантування доступу до публічної інформації в умовах збройної агресії проти України, в тому числі, для осіб з порушенням слуху, зору, руховими, когнітивними порушеннями та порушеннями інтелектуального розвитку</p>	<p>міжнародних стандартів, в тому числі і в частині контролюючого механізму; запроваджено універсальний дизайн офіційних веб-сайтів з урахуванням потреб осіб з порушенням слуху, зору, руховими, когнітивними порушеннями та порушеннями інтелектуального розвитку 70% рівень задоволення користувачами повнотою та ясністю інформації, що надається органами влади; 100% запитів на подання інформації державними органами та органами місцевого самоврядування в альтернативних форматах задовольняються</p>	
Загальний розмір потреби у фінансових ресурсах для досягнення цілі	Буде визначено після здійснення необхідних розрахунків	Буде визначено після здійснення необхідних розрахунків	
Зв'язок цілі з іншими напрямками	Культура та інформаційна політика	Культура та інформаційна політика	
<p>Опис проблеми 2. <i>Існує нестача системної просвітницької роботи в сфері реалізації та захисту прав людини і основоположних свобод в рамках формальної та неформальної освіти. На фоні ескалації збройного конфлікту, стає помітнішим низький рівень правової культури та обізнаності людей в Україні, зокрема вразливих категорій населення, про свої права та механізми їх реалізації і захисту. При цьому відсутній ефективний механізм набуття знань про права людини, навичок та мотивації захисту прав, який відповідає міжнародним, у тому числі європейським, стандартам.</i></p>			

	Етап 1: червень 2022 року – кінець 2022 року	Етап 2: січень 2023 року – грудень 2025 року	Етап 3: січень 2026 року – грудень 2032 року
Ціль, яку необхідно досягти для вирішення проблеми на кожному етапі	3. На підставі запровадження системи оцінки рівня розуміння прав людини запровадити систему підвищення обізнаності у сфері прав людини та механізмів їх захисту	4. Інтегрування компонента прав людини та гендерної рівності в освітні програми усіх рівнів	
Термін виконання в межах етапу	грудень 2022	грудень 2027	
Ризики досягнення цілі		недостатня кількість експертів для проведення експертизи та розробки або інтегрування відповідних програм з врахуванням принципу гендерної рівності; недостатнє фінансування	
Вимірюваний показник досягнення цілі	затвердження нормативно-правового акта	включення курсів з прав людини до окремих спеціальностей на рівні вищої освіти та системи підвищення кваліфікації.	Рівень обізнаності про права людини та механізми становить не менше 70%

	Етап 1: червень 2022 року – кінець 2022 року	Етап 2: січень 2023 року – грудень 2025 року	Етап 3: січень 2026 року – грудень 2032 року
Загальний розмір потреби у фінансових ресурсах для досягнення цілі	не потребує додаткового фінансування	Буде визначено після здійснення необхідних розрахунків	Буде визначено після здійснення необхідних розрахунків
Зв'язок цілі з іншими напрямками	освітній напрям ціль пов'язана й з іншими 4-ма напрямками/цілями, оскільки ефективна діяльність по кожному із них потребуватиме навчання або просвітницької роботи для різних цільових груп.	освітній напрям ціль пов'язана й з іншими 4-ма напрямками/цілями, оскільки ефективна діяльність по кожному із них потребуватиме навчання або просвітницької роботи для різних цільових груп.	освітній напрям ціль пов'язана й з іншими 4-ма напрямками/цілями, оскільки ефективна діяльність по кожному із них потребуватиме навчання або просвітницької роботи для різних цільових груп.

Заходи за напрямком V

п/п	Опис завдання по досягненню цілі	Граничний термін виконання завдання	Залежність завдання від завдань інших напрямів, сфер, проблем
	Ціль 1. Створити передумови для забезпечення ефективного доступу до інформації в умовах збройної агресії проти України		

Етап 1: червень 2022 року – кінець 2022 року			
1	Проведення аналізу проблем щодо доступу до публічної інформації під час воєнного стану	вересень 2022	
2	За результатами вищевказаного аналізу підготовка змін до законодавчих, нормативних актів	грудень 2022	
3	Розробка відповідних покрокових інструкцій для розпорядників публічної інформації та відповідних тренінгів, які охоплюють питання доступу до публічної інформації, зокрема, в умовах воєнного стану	грудень 2022	
4	Проведення аналізу необхідних змін або доповнень до нормативно-правових актів з метою забезпечення доступу до інформації з урахуванням потреб та можливостей осіб з порушенням слуху, зору, руховими, когнітивними порушеннями та порушеннями інтелектуального розвитку на всіх його етапах	грудень 2022	
5	Проведення аналізу потреб у неналежному програмному забезпеченні з урахуванням вимог доступності	грудень 2022	
6	Проведення аналізу потреб (фінансових та програмних) задля вирішення питання включення української мови до програмних застосунків, які можуть використовуватися	грудень 2022	
Ціль 2. Забезпечити функціонування ефективної системи доступу до інформації у відповідності до європейських стандартів			
Етап 2: січень 2023 року – грудень 2025 року			
Етап 3: січень 2026 року – грудень 2032 року			
1	Підготовка та прийняття відповідних змін до національного законодавства задля гарантування ефективності доступу до публічної інформації, включаючи питання контролю, у відповідності до європейських стандартів та вимог	грудень 2023	

2	Інтеграція до системи навчання та підвищення кваліфікації публічних службовців відповідних курсів, програм підвищення кваліфікації з питань доступу до публічної інформації та забезпечення інклюзивності такого доступу	грудень 2023	
3	Забезпечення подання інформації державними органами та органами місцевого самоврядування в альтернативних форматах (шрифтом Брайля, великошрифтовим друком, у форматі, доступний для зчитування програмами екранного доступу тощо)	грудень 2024	
4	Запровадження універсального дизайну офіційних веб-сайтів з урахуванням потреб осіб з порушенням слуху, зору, руховими, когнітивними порушеннями та порушеннями інтелектуального розвитку	грудень 2023	
5	Розробка ТЗ та відповідного програмного забезпечення для вирішення питання включення української мови до програмних застосунків - програм читання з екрану, субтитрування. Проведення фінансово-економічної оцінки запровадження	грудень 2023	
6	Завершення приведення у відповідність до вимог універсального дизайну всіх офіційних веб-сайтів з урахуванням потреб осіб з порушенням слуху, зору, руховими, когнітивними порушеннями та порушеннями інтелектуального розвитку	грудень 2026	
7	Розробка програмного забезпечення для включення української мови до програмних застосунків - програм читання з екрану, субтитрування.	грудень 2030	
Ціль 3: На підставі запровадження системи оцінки рівня розуміння прав людини запровадити систему підвищення обізнаності у сфері прав людини та механізмів їх захисту			
Етап 1: червень 2022 року – кінець 2022 року			
1	Запровадження регулярної оцінки (в тому числі, через соціальні дослідження) рівня обізнаності та розуміння поняття прав людини та механізмів їхнього захисту	грудень 2022	

2	Розробка та затвердження комплексної державної цільової програми з підвищення обізнаності у сфері прав людини та механізмів їх захисту	грудень 2022	
Ціль 4. Інтегрування компонента прав людини в освітні програми усіх рівнів.			
Етап 2: січень 2023 року – грудень 2025 року Етап 3: січень 2026 року – грудень 2032 року			
1	Актуалізація перекладу на українську мову основних договорів у галузі міжнародного гуманітарного права та коментарів до них	грудень 2023	
2	Передбачення у змісті освітніх програм всіх рівнів досягнення компетентностей щодо усвідомлення гідності людини та зміцнення поваги до прав людини і основоположних свобод без будь-якої дискримінації.	грудень 2023	освітній напрям
3	Запровадження в системі підготовки та перепідготовки органів державної влади, працівників та працівниць правоохоронних органів та військовослужбовців спеціальних навчальних програм та подальша інтеграція з відповідною процедурою перевірки знань в сфері захисту прав людини.	грудень 2023	освітній напрям
4	Здійснення перегляду та оновлення навчальних матеріалів з метою доповнення їх питаннями щодо розуміння, дотримання, реалізації та захисту прав і свобод людини, а також змісту міжнародних та європейських стандартів прав людини	грудень 2023	освітній напрям
5	Запровадження постійного підвищення кваліфікації вчителів з метою забезпечення формування компетентності фахівців у питаннях прав людини, в тому числі прав дитини та дотримання принципів інклюзивності та недискримінації	грудень 2025	

Необхідне нормативно-правове забезпечення

п/п	Назва НПА	Зміст розробки/ змін НПА	Орган державної влади, відповідальний за розробку/ змін НПА	Термін розробки	Гранична дата набрання чинності
1	Концепція визначення категорій осіб, постраждалих внаслідок збройної агресії проти України, а також шляхів відновлення та захисту їхніх прав	У Концепції визначаються категорії осіб, постраждалих внаслідок збройної агресії проти України, а також шляхів відновлення та захисту їхніх прав	Мінреінтеграції Мінсоцполітики Мін'юст	грудень 2022	грудень 2022
2	Проект Закону про соціальний захист та реабілітацію осіб, постраждалих внаслідок збройної агресії проти України	Метою Закону є визначення засад та основних форм соціального захисту та реабілітації осіб, постраждалих внаслідок збройної агресії проти України	Мінреінтеграції Мінсоцполітики Мін'юст МОЗ	лютий 2023	квітень 2023
3	Проект Постанови Кабінету Міністрів України "Про порядок взаємодії суб'єктів у сфері реалізації прав	Проект акта спрямований на створення ефективного механізму взаємодії органів державної влади, місцевого самоврядування, які є суб'єктами у сфері реалізації прав особами, які	Мінреінтеграції	березень 2023	травень 2023

п/ п	Назва НПА	Зміст розробки/ змін НПА	Орган державної влади, відповідальний за розробку/ змін НПА	Термін розробки	Гранична дата набрання чинності
	постраждалих від агресії проти України”	постраждали внаслідок збройної агресії проти України			
4	Проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до розпорядження Кабінету Міністрів України Про схвалення Стратегії інтеграції внутрішньо переміщених осіб та впровадження середньострокових рішень щодо внутрішнього переміщення на період до 2024 року, схваленої розпорядженням КМУ від 28 жовтня 2021 р. № 1364-р»	Проект акта спрямований на затвердження нової інтеграційної політики внутрішньо переміщених осіб, з урахуванням наслідків збройної агресії рф проти України	Мінреінтеграції Мінсоцполітики Інші заінтересовані ЦОВВ	Грудень 2022	Грудень 2023
5	Проект постанови Кабінету Міністрів «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо удосконалення обліку	Метою проекту акта є удосконалення обліку внутрішньо переміщених осіб та системи оцінки потреб, зокрема, шляхом удосконалення функціонування Єдиної інформаційної	Мінсоцполітики Мінцифри Мінреінтеграції Інші заінтересовані ЦОВВ	Грудень 2022	Грудень 2022

п/п	Назва НПА	Зміст розробки/ змін НПА	Орган державної влади, відповідальний за розробку/ змін НПА	Термін розробки	Гранична дата набрання чинності
	внутрішньо переміщених осіб»	системи соціальної сфери, у тому числі з можливістю внесення інформації про потреби внутрішньо переміщених осіб через Єдиний державний вебпортал електронних послуг			
6	Проект Закону України «Про удосконалення юридичної відповідальності за діяння, вчинені з нетерпимості, публічні заклики до дискримінації та розпалювання мови ворожнечі на ґрунті сексуальної орієнтації або гендерної ідентичності»	Метою проекту є підвищення ефективності кримінально-правової протидії кримінальним правопорушенням ненависті (з мотивів нетерпимості) та розпалювання ворожнечі за низкою ознак, включаючи сексуальну орієнтацію та гендерну ідентичність.	МВС	грудень 2022	грудень 2022
7	Проект Закону України «Про реєстроване цивільне партнерство»	Метою проекту є визначення моделі та встановлення механізму реєстрації цивільних партнерств	Мін'юст	грудень 2023	березень 2024
8	Проект Закону України «Про статус кримськотатарського народу»	Метою проекту закону є визначити окремий статус кримськотатарського народу як корінного народу України	Мінреінтеграції	жовтень 2022	грудень 2022

п/ п	Назва НПА	Зміст розробки/ змін НПА	Орган державної влади, відповідальний за розробку/ змін НПА	Термін розробки	Гранична дата набрання чинності
9	Проект Закону України “Про національні меншини в Україні” (нова редакція)	Метою проекту закону є приведення Закону України “Про національні меншини в Україні” у відповідність до сучасної ситуації, зміна та деталізація підходів до забезпечення прав представників національних меншин (спільнот)	Мінкульт	вересень 2023	грудень 2023
10	Концепція гарантування та відновлення прав людини, порушених у зв’язку з окупацією	Метою документу є затвердження базових гарантій, пов’язаних із відновленням прав, які були порушені внаслідок збройної агресії та окупації частини території України	Мінреінтеграції Мін’юст МОН МОЗ Мінцифри Інці ЦОВВ	грудень 2023	грудень 2023
11	Проект Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження адміністративної процедури державної реєстрації актів цивільного стану, що відбулися на тимчасово окупованій території України”	Проект Закону визначає позасудову процедуру встановлення фактів народження, смерті, укладання та розірвання шлюбу, які відбулися на тимчасово окупованій території України	Мінреінтеграції Мін’юст	квітень 2023	червень 2023

п/п	Назва НПА	Зміст розробки/ змін НПА	Орган державної влади, відповідальний за розробку/ змін НПА	Термін розробки	Гранична дата набрання чинності
12	Проект Закону “Про внесення змін до Закону України “Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини” щодо підвищення незалежності та стабільності інституту Уповноваженого	Метою Закону є актуалізація Закону України “Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини”, внесення змін, які забезпечать стабільність інституції з урахуванням проведеного аудиту та результатів консультацій із правозахисними організаціями, міжнародними партнерами, в тому числі, стосовно процедури відбору та обрання Уповноваженого	Мін’юст	червень 2023	червень 2023
13	Проект Постанови Кабінету Міністрів України про затвердження національної програми визнання та вшанування пам’яті осіб, що постраждали внаслідок збройної агресії	Визначення заходів щодо вшанування пам’яті осіб, що постраждали внаслідок збройної агресії (зокрема, загиблих, поранених тощо), яка передбачатиме проведення публічних заходів коммеморації	Мінреінтеграції	грудень 2026	грудень 2026

Поточний стан реалізації програмних документів у сфері “Права людини”

п/ п	Назва програмного документу	Поточний стан
1	Стратегія деокупації та реінтеграції тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, затверджена Указом Президента України від 24 березня 2021 року № 117/2021	Виконується (потребує актуалізації, урахуваючи наслідки військової агресії РФ проти України)
2	Національна стратегія в сфері прав людини, затверджена Указом Президента України від 24.03.2021 № 119/2021	Виконується
3	Національна стратегія із створення безбар’єрного простору в Україні на період до 2030 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 р. № 366-р	Виконується (потребує актуалізації, урахуваючи наслідки військової агресії РФ проти України)
4	Стратегія людського розвитку, затверджена Указом Президента України від 2 червня 2021 року № 225/2021	Виконується (потребує актуалізації, урахуваючи наслідки військової агресії РФ проти України)
5	Стратегія сприяння реалізації прав і можливостей осіб, які належать до ромської національної меншини, в українському суспільстві на період до 2030 року, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28 липня 2021 р. № 866-р	Виконується (потребує актуалізації)
6	Стратегія інтеграції внутрішньо переміщених осіб та впровадження середньострокових рішень щодо внутрішнього переміщення на період до 2024 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2021 р. № 1364-р	Виконується (потребує актуалізації, урахуваючи наслідки військової агресії РФ проти України)

7	Стратегії розвитку кримськотатарського мови на 2022-2032 роки, розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23 лютого 2022 р. № 224-р	Виконується (потребує актуалізації)
---	--	-------------------------------------